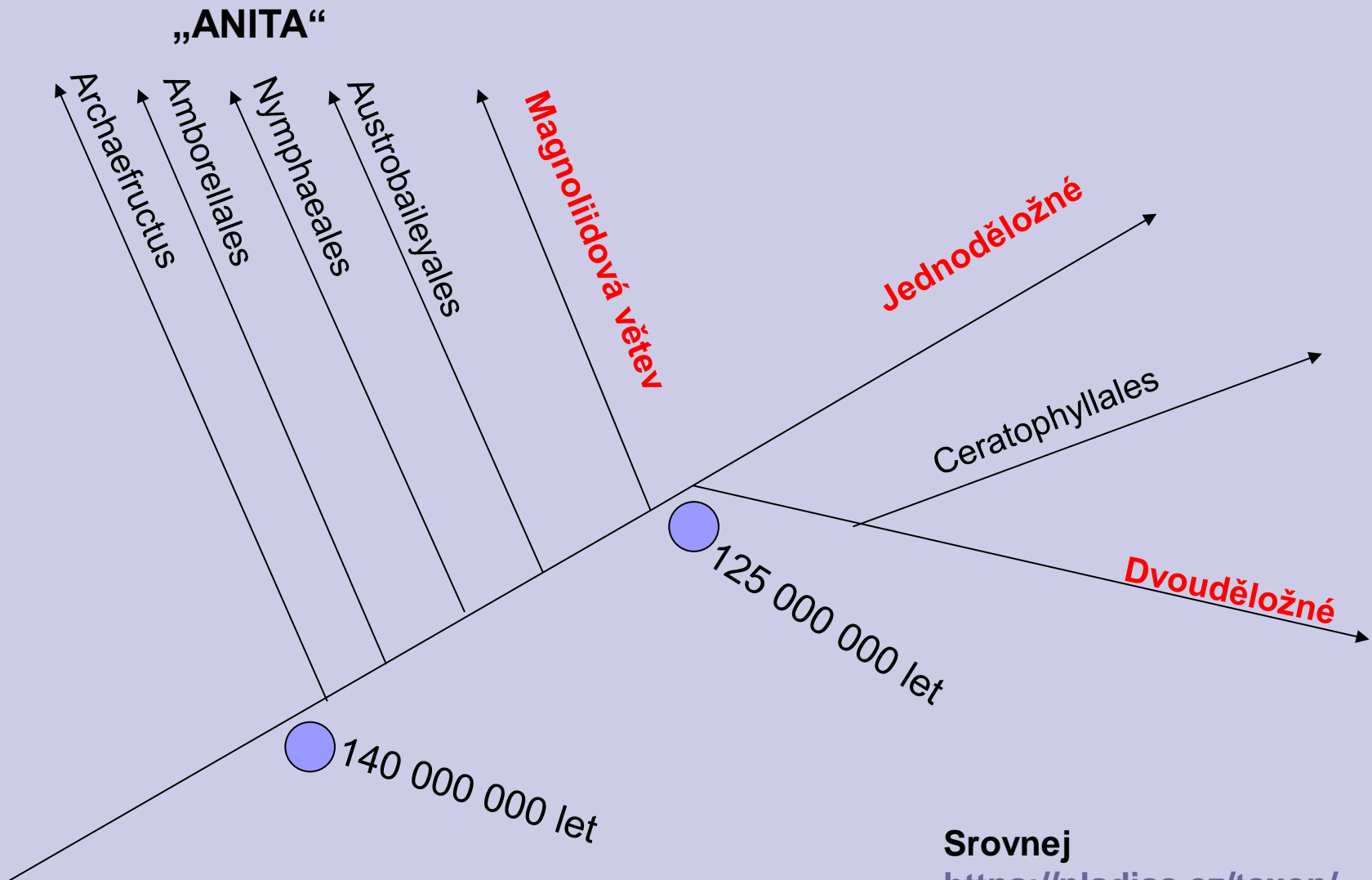

System krytosemenných rostlin

Irena Axmanová

Schéma vývoje krytosemenných

Srovnej

<https://pladias.cz/taxon/>

Informace o druzích

Hledat

Taxon

Základní taxony

<i>Lycopodiopsida</i>	plavuně
<i>Equisetopsida</i>	přesličky
<i>Psilotopsida</i>	prutovky
<i>Polypodiopsida</i>	kapradiny
<i>Ginkgoopsida</i>	jinany
<i>Coniferopsida</i>	jehličnany
<i>Magnoliopsida</i>	bazální skupiny krytosemenných
<i>Liliopsida</i>	jednoděložné
<i>Rosopsida</i>	dvouděložné

Jednoděložné

- jedna děloha
- adventivní kořenový systém (radikula zaniká)
- stonky s roztroušenými cévními svazky – absence sekundárního tloustnutí
- listy často se souběžnou žilnatinou
- trimerické květy
- pylová zrna monosulkátní (jeden otvor, sulcus, posunutý do distální části zrna, směrem ven z tetrády)

Dvouděložné

(pravé dvouděložné, *Eudicots*)

- dvě dělohy
- kořenový systém s hlavním kořenem
- stonky s cévními svazky v kruhu – možnost druhotného tloustnutí
- listy se zpeřenou nebo dlanitou žilnatinou
- květy s ustáleným počtem květních částí - penta, tetramerické atd.
- pylová zrna alespoň primárně trikolpátní (tři štěrbinové otvory, sing. kolpus)

Dvouděložné

Ceratophyllales
Ceratophyllaceae

Pravé dvouděložné
Eudicots

Bazální trikorpátní

Jádrové
trikorpátní

Ranunculales

Proteales

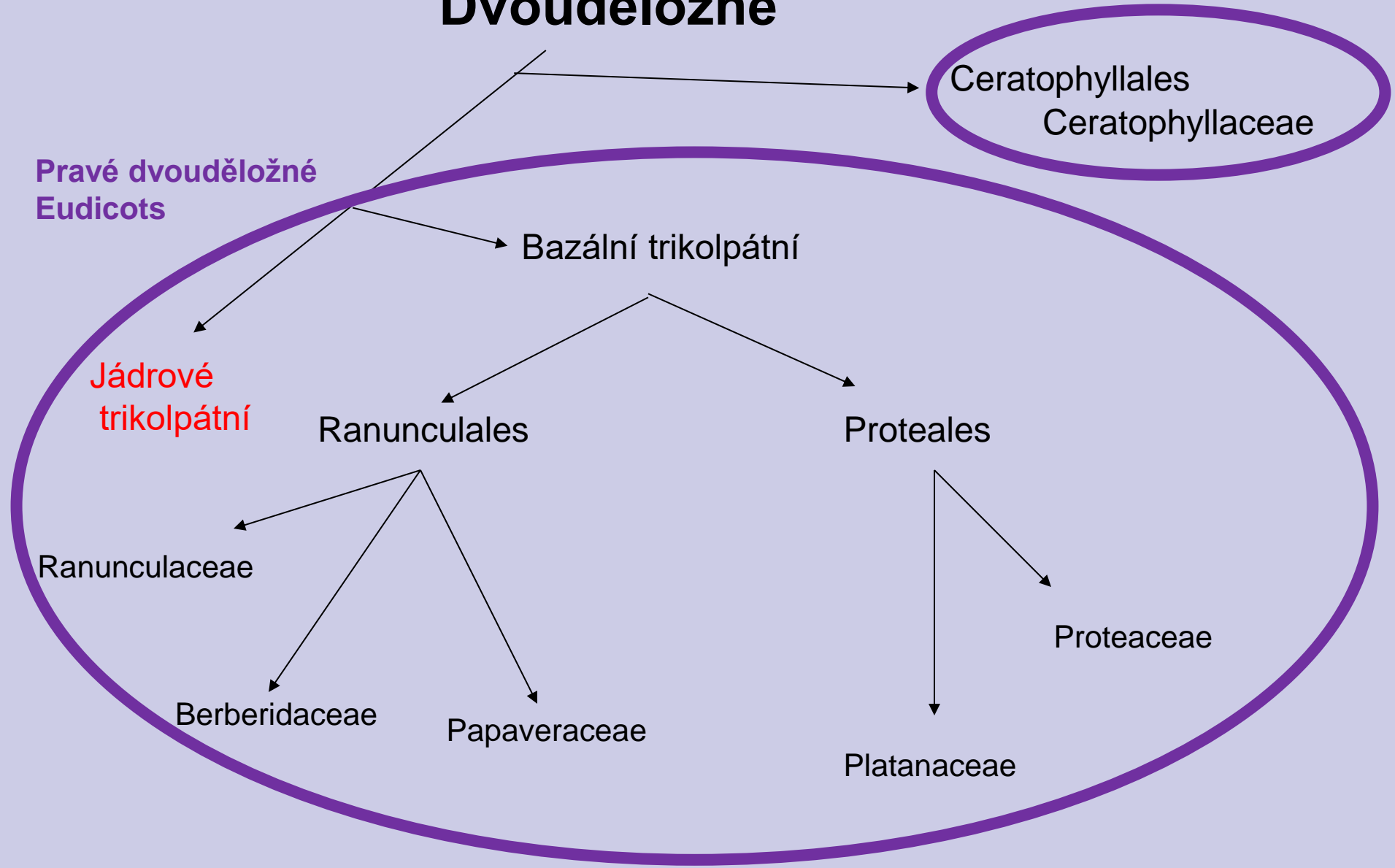
Ranunculaceae

Berberidaceae

Papaveraceae

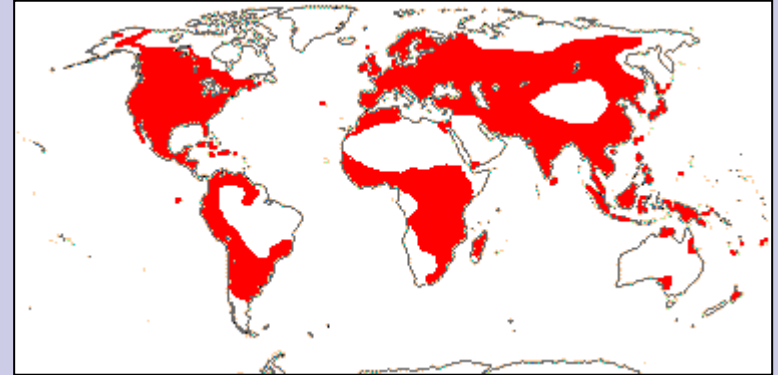
Proteaceae

Platanaceae

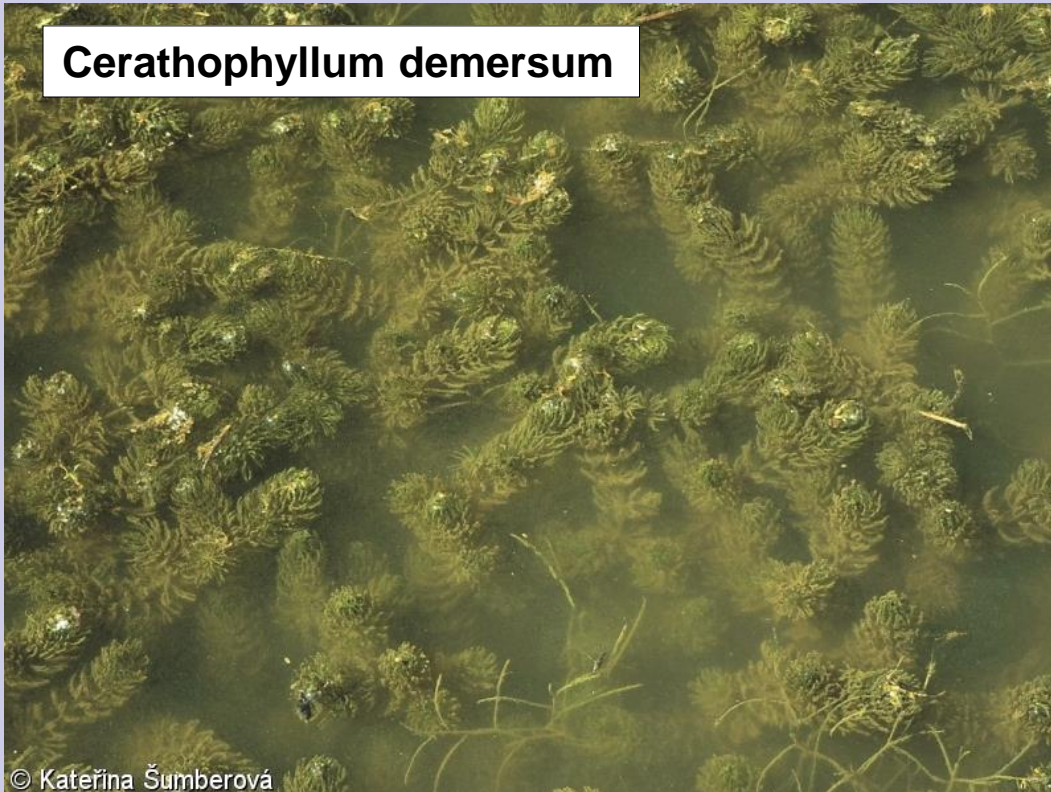

Ceratophyllaceae

- Vodní submerzní nezakořeněné byliny
- Lodyhy s jediným cévním svazkem
- Téměř kosmopolitní: 1/2(-30)
- V ČR: 1/2

Cerathophyllum demersum

© Kateřina Šumberová

© Daniela Bártová, Diřířichová

© Jana Navrátilová

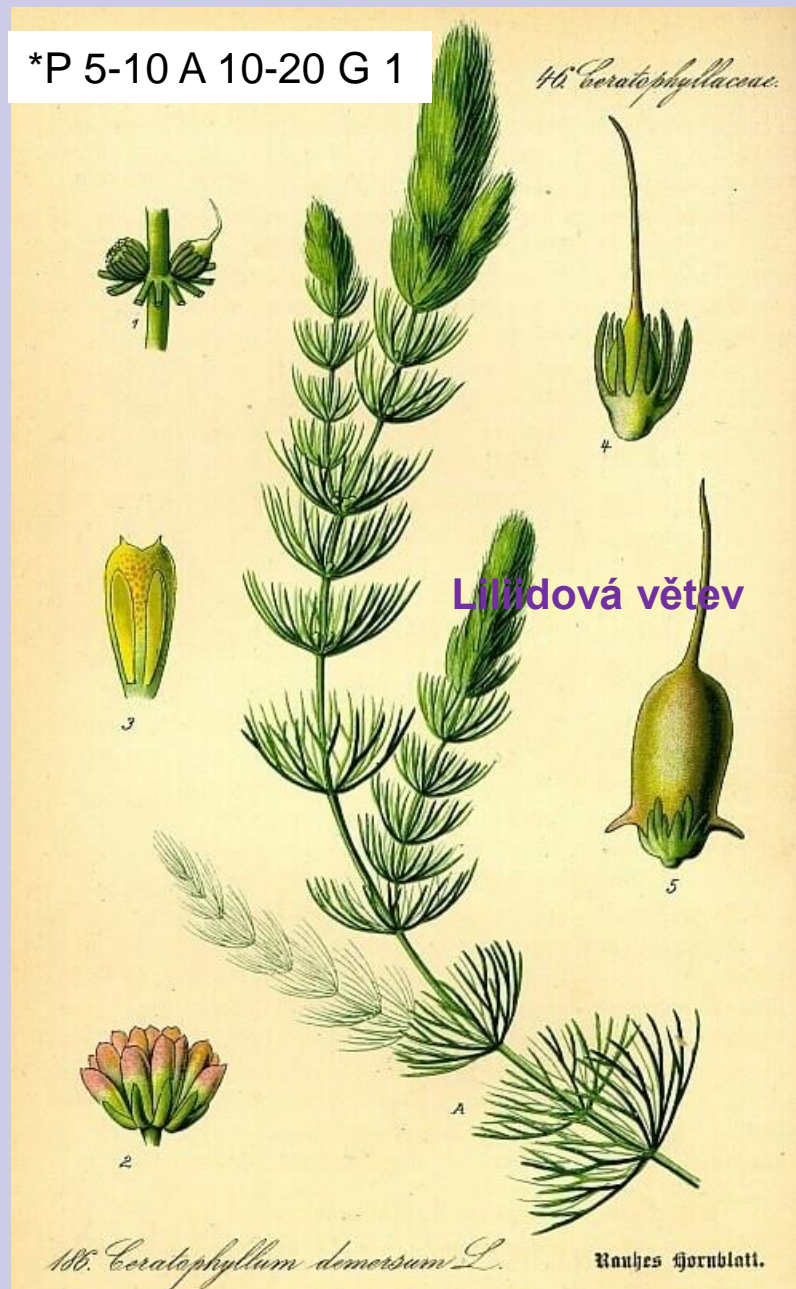
Ceratophyllum submersum

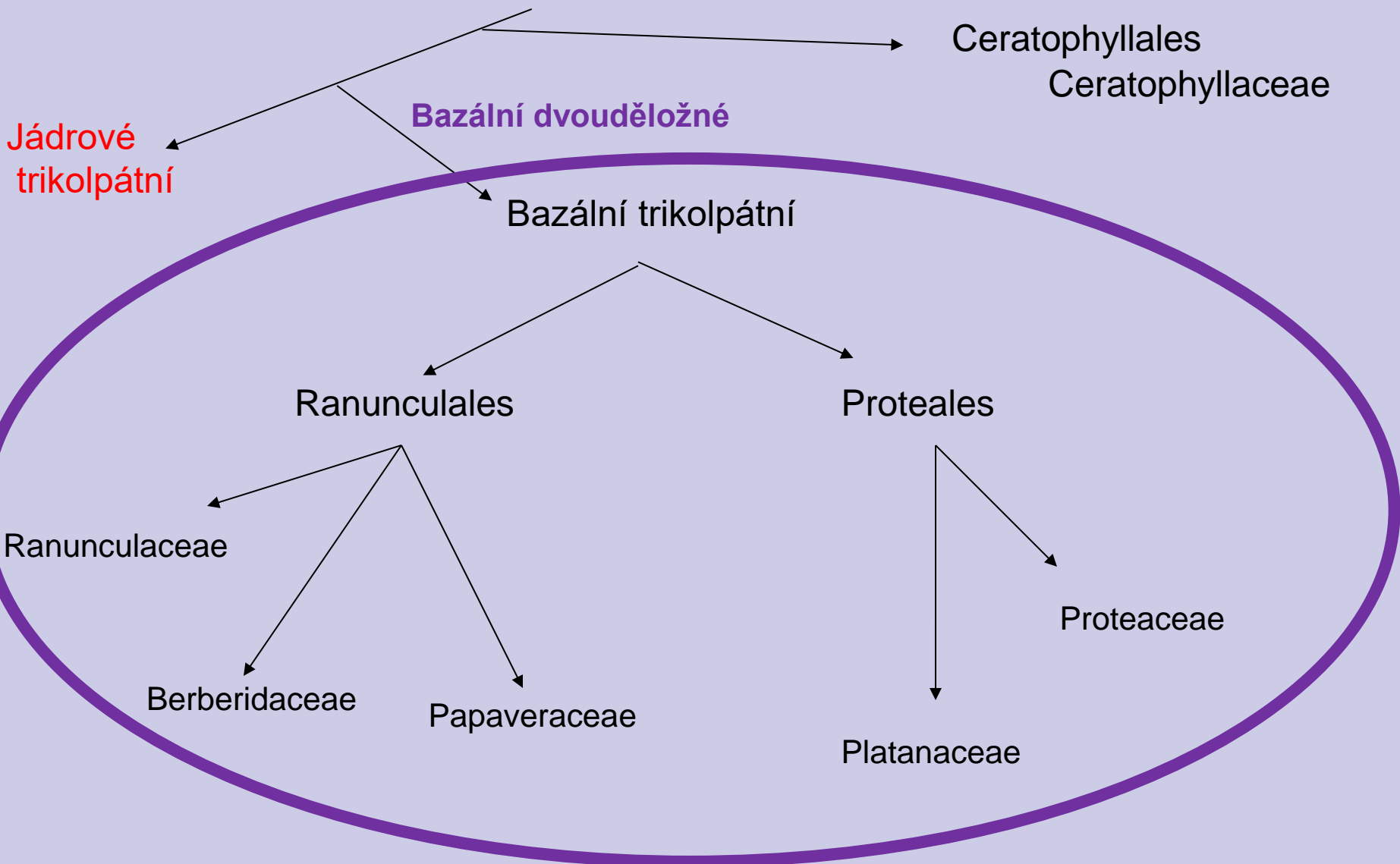
Ceratophyllaceae

- **Listy** v přeslenech, vidličnatě dělené v nitkovité úkrojky
- **Květy** jednopohlavné, hydrogamické, spirální
- P: Květní obaly nerozlišené, redukované
- A: Tyčinek 10-20
- Pylová zrna dvoujaderná, nonaperturátní
- G: Plodolist jediný
- Placenta laminální, vajíčko 1, anatropní
- Semena s chudým endospermem
- **Plod** oříšek

*P 5-10 A 10-20 G 1

Dvouděložné

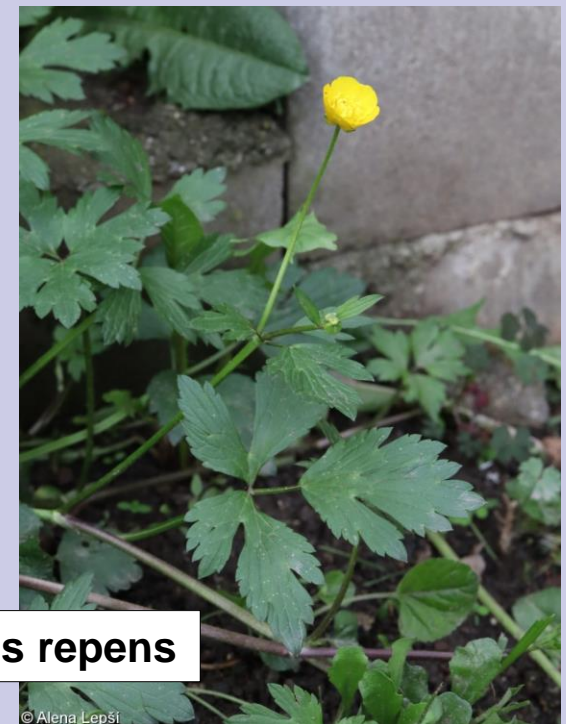

Ranunculaceae

- Suchozemské (vzácně vodní) byliny, výjimečně liány (i dřevité)
- Cévní svazky ve stonku často koncentrické nebo roztroušené
- Především mírné pásmo severní polokoule: 60/2500
- ČR: 25/65

© Dana Michalcová

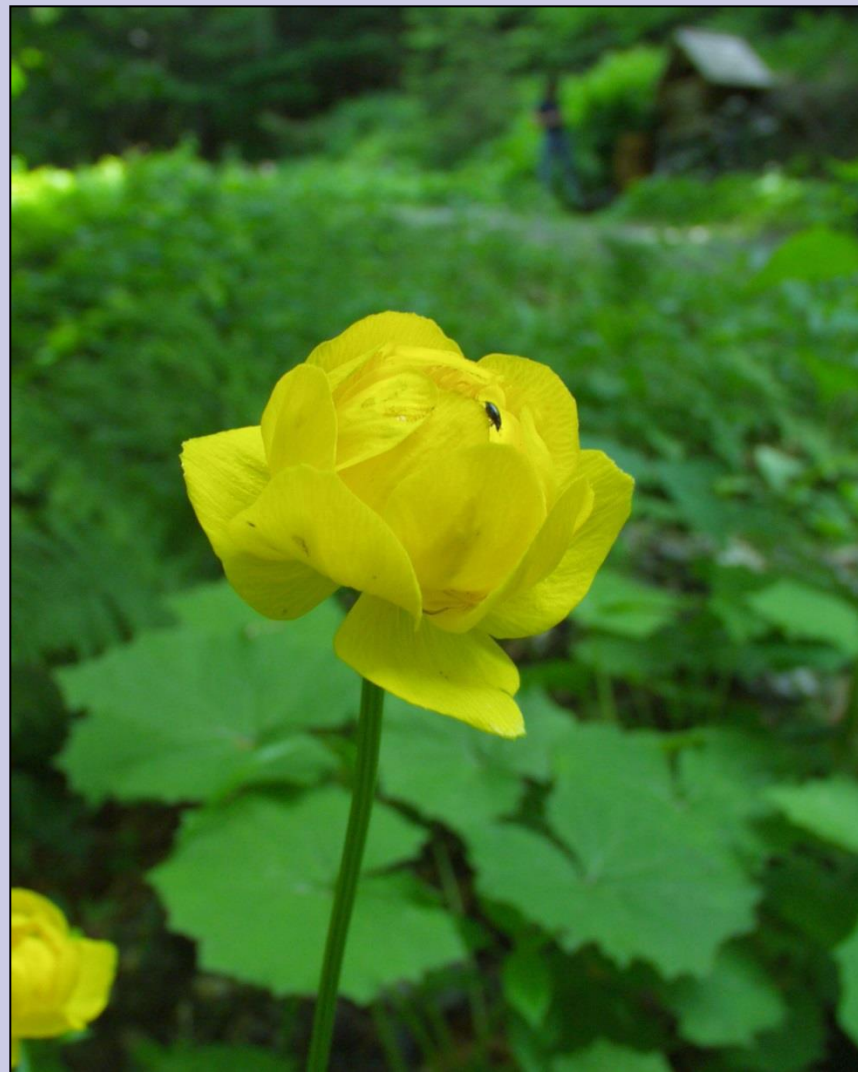

Ranunculus repens

© Alena Lepší

Caltha palustris

Trollius altissimus

Aconitum lycoctonum

Aconitum plicatum

Consolida regalis

Actaea spicata

Isopyrum thalictroides

Anemone nemorosa

Anemone ranunculoides

Hepatica nobilis

Pulsatilla grandis

Pulsatilla pratensis

Adonis vernalis

Adonis aestivalis

Batrachium aquatile/ Ranunculus aquatilis

Clematis vitalba

Ranunculaceae

Ranunculus

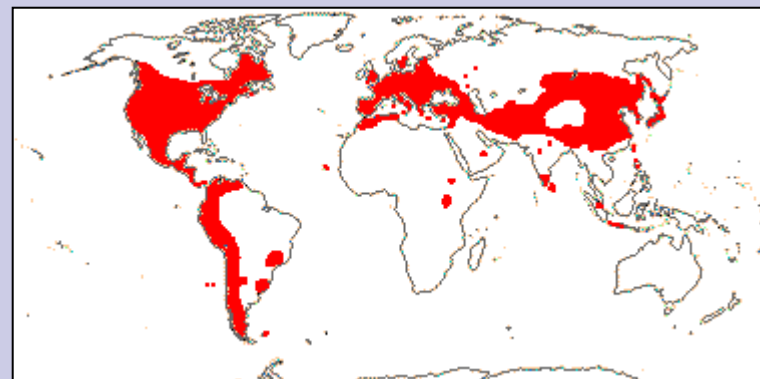
* / ↓ K 5 C 5 A ∞ G ∞

- **Listy** střídavé (výjimečně vstřícné), jednoduché, **členěné nebo složené**
- Palisty zpravidla chybějí
- **Květenství** hroznovité nebo květy jednotlivé
- **Květy** oboupohlavné, aktinomorfní i zygomorfní, zpravidla spirocyklické
- Květní obaly často nedokonale rozlišené, volné
- Častá nektária
- Tyčinek zpravidla mnoho
- Gyneceum apokarpní, svrchní, plodolistů často mnoho, vz. redukce až na 1
- Vajíček 1-mnoho
- Embryo přímé, endosperm bohatý
- **Plod** nažka, měchýřek, nebo bobule
- Časté alkaloidy nebo glykosidy

Berberidaceae

- Keře (někdy stálezelené) nebo vytrvalé byliny
- Někdy ataktostélé
- Především mírné pásmo sev. polokoule: 14/700
- ČR: 1/1

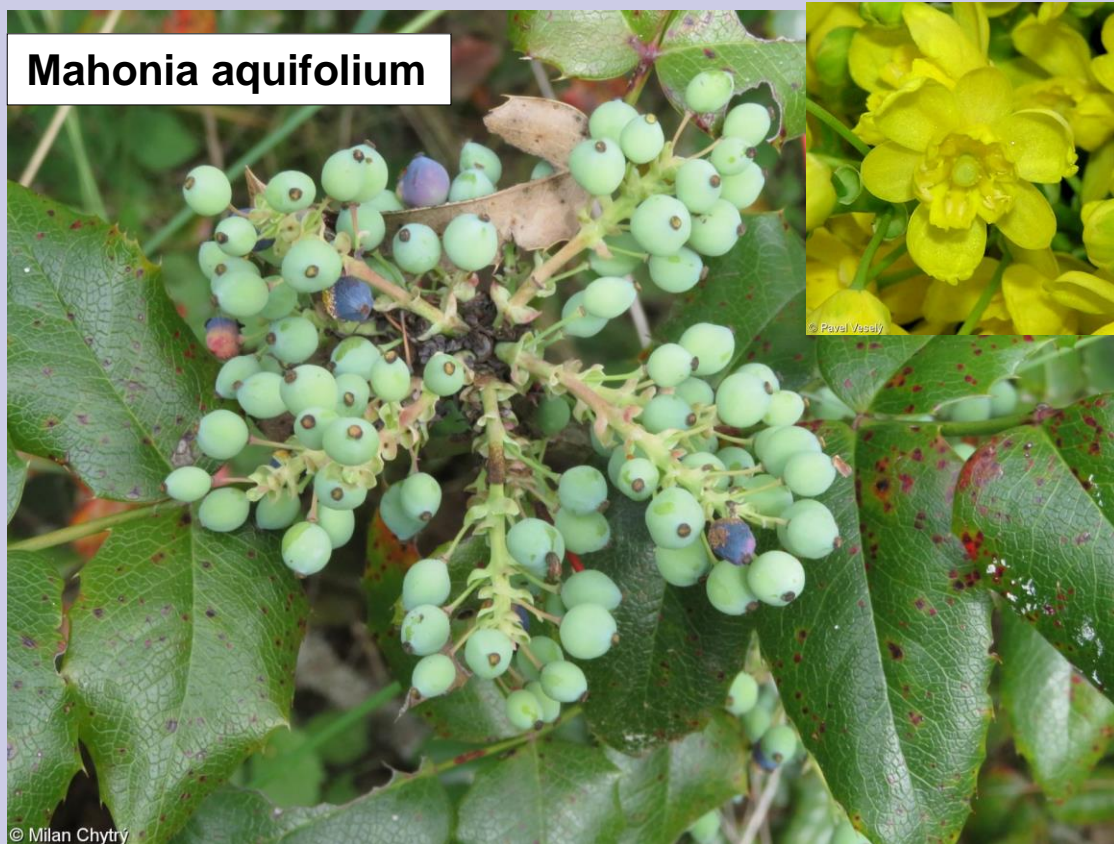

Berberis vulgaris

© Radim Cibulka

Mahonia aquifolium

© Milan Chytrý

Berberidaceae

- **Listy** střídavé (výjimečně vstřícné), jednoduché nebo složené
- Palisty zpravidla chybějí
- **Květenství** hroznovité nebo květy jednotlivé
- **Květy** oboupohlavné, aktinomorfní, cyklické (až 9 kruhů), 2-3merické
- Květní obaly často nedokonale rozlišené, volné
- Tyčinek zpravidla mnoho
- Gyneceum svrchní, plodolist 1
- Placenta parietální nebo bazální, vajíček více
- Embryo malé, přímé, endosperm bohatý
- **Plod** bobule nebo nažka
- Časté alkaloidy

Berberis

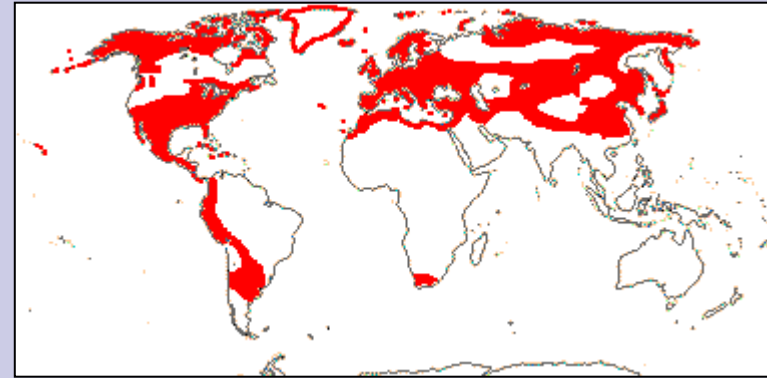
* K6 C6 A ∞ G 1

Papaveraceae

- Byliny, vzácně keře
- Stonek s mléčnicemi nebo idioblasty
- Především v mírném pásmu severní polokoule: 40/750
- ČR: 5/16

Papaver somniferum

Papaver rhoeas

© Dana Michalcová

Chelidonium majus

www.ulsamer.at

Fumarioideae

Fumaria officinalis

© Dana Michalcová

© Daniela Bártová Ditrchová

↓ K2 C2+2 A2 G(2)

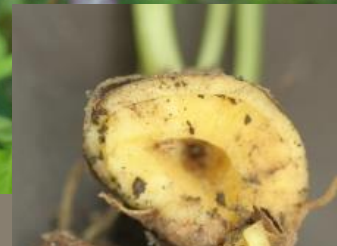

© Pavel Veselý

**Corydalis
solida**

Corydalis cava

© Pavel Veselý

Papaveraceae

- **Listy** střídavé, jednoduché nebo složené
- Palisty chybějí
- **Květenství** hroznovité nebo květy jednotlivé
- **Květy** oboupohlavné, aktinomorfní nebo zygomorfní, cyklické, 2-3merické
- Květní obaly rozlišené, volné, kalich prchavý
- Tyčinek zpravidla mnoho v několika kruzích nebo 2+2
- Gyneceum cenokarpní, svrchní, 1-2-mnoho plodolistů
- Placenta parietální nebo bazální, vajíček mnoho-1, anatropních
- Embryo malé, přímé, endosperm bohatý, škrobnatý nebo olejnatý
- **Plod** tobolka nebo nažka
- Alkaloidy

Papaver * K2 C2+2 A ∞ G ∞

Proteaceae

- Dřeviny (keřky, keře nebo stromy), zřídka dvoudomé
- Listy střídavé, jednoduché nebo až složené, často monofaciální
- Palisty chybějí
- Květenství hrozny, klasy nebo strbouly, podepřené listeny
- Květy oboupohlavné, vzácně jednopohlavné, asymetrické
- Květní obaly nerozlišené, zčásti volné, okvětní lístky 4, korunovité
- Tyčinky 4, většinou přirostlé k okvěti
- Plodolist 1, svrchní, stopkatý
- Placenta parietální, vajíčko 1-více
- Embryo malé, přímé, endosperm chybí
- Plod měchýřek, bobule, oříšek, nažka
- Jižní polokoule, především subtropy:
80/1600

Protea cynaroides

Platanaceae

- Stromy
- Severní polokoule, mírné pásmo a subtropy: 1/10

Platanus occidentalis

Platanaceae

- **Listy** střídavé, dlanitě členěné
- Řapík na bázi kápoovitě rozšířený
- Palisty velké, opadavé
- **Květenství** strbouly uspořádané v hrozen
- **Květy** malé, jednopohlavné, isomerické
- Květní obaly rozlišené, volné
- Tyčinek 3-8, většinou dvoubratré a trojdílné
- Gyneceum apokarpní, svrchní, plodolistů 3-8
- Placenta parietální, vajíčko 1(-2), anatropní
- Embryo malé, přímé, endosperm zpravidla chybí
- **Plod** ochmýřená nažka

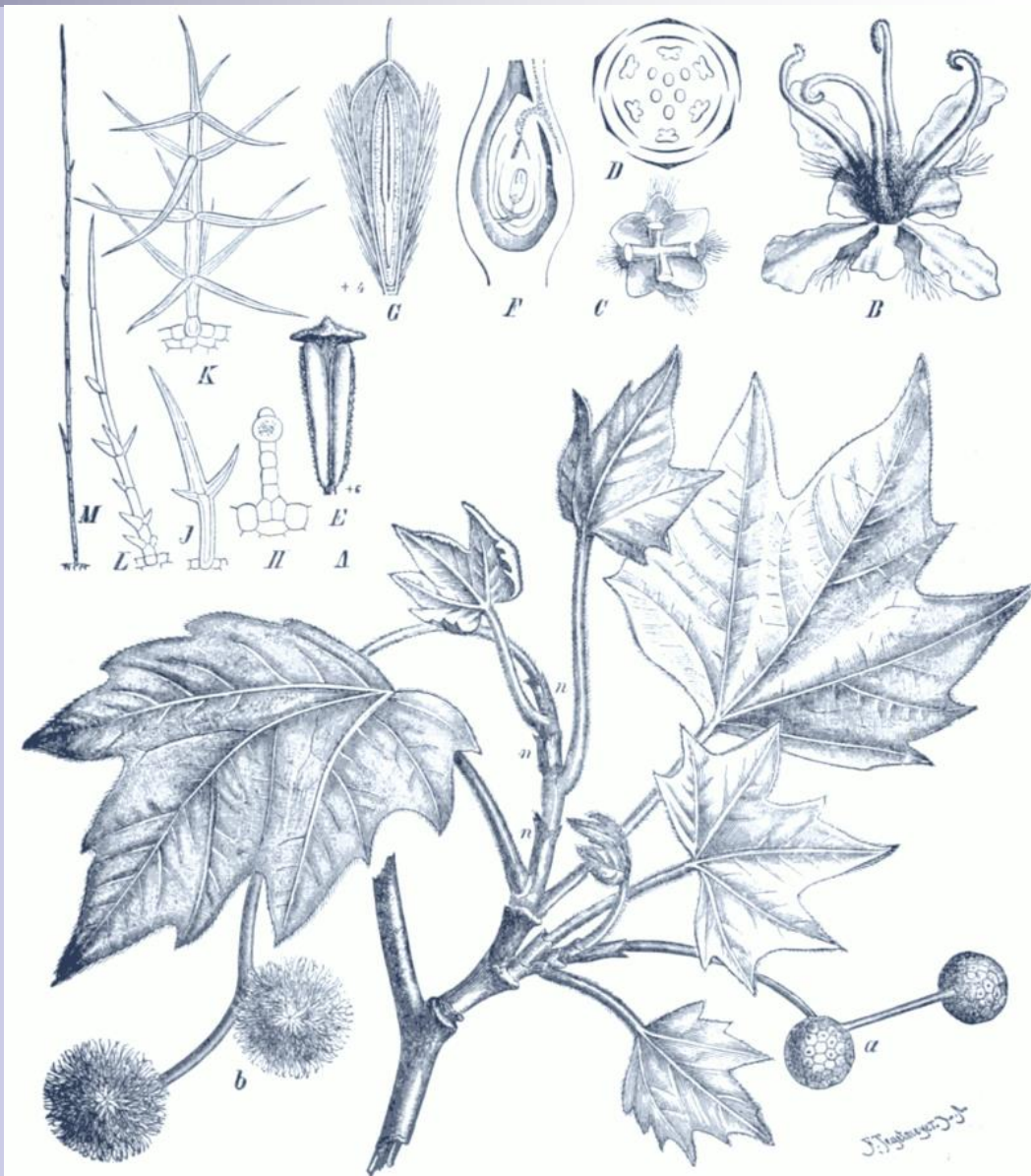

Fig. 344. Platane (*Platanus occidentalis*).

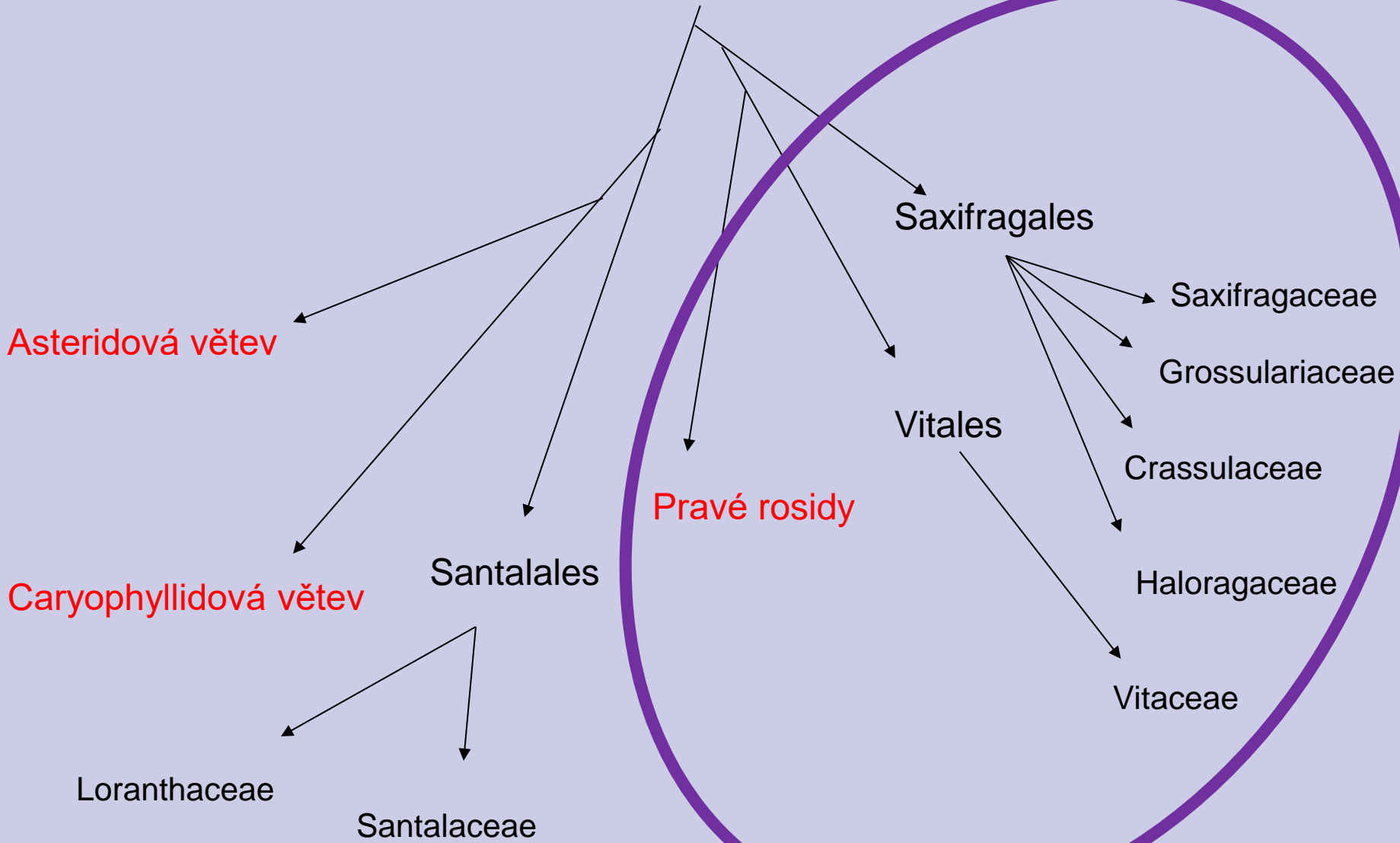
weiblicher Blüthenstand, B weiblicher Blüthe, C Männliche, nachdem

♀ * K3-4 G 3-8

♂ * K3-8 C3-8 A 3-8

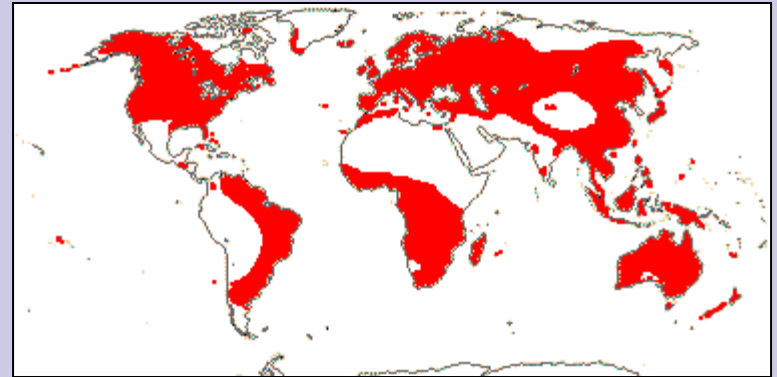
Jádrové trikoplátní

Rosidová
větev

Haloragaceae

- Vodní i terestrické byliny
- V subtropích a mírných pásmech: 8/145
- ČR: 1/3

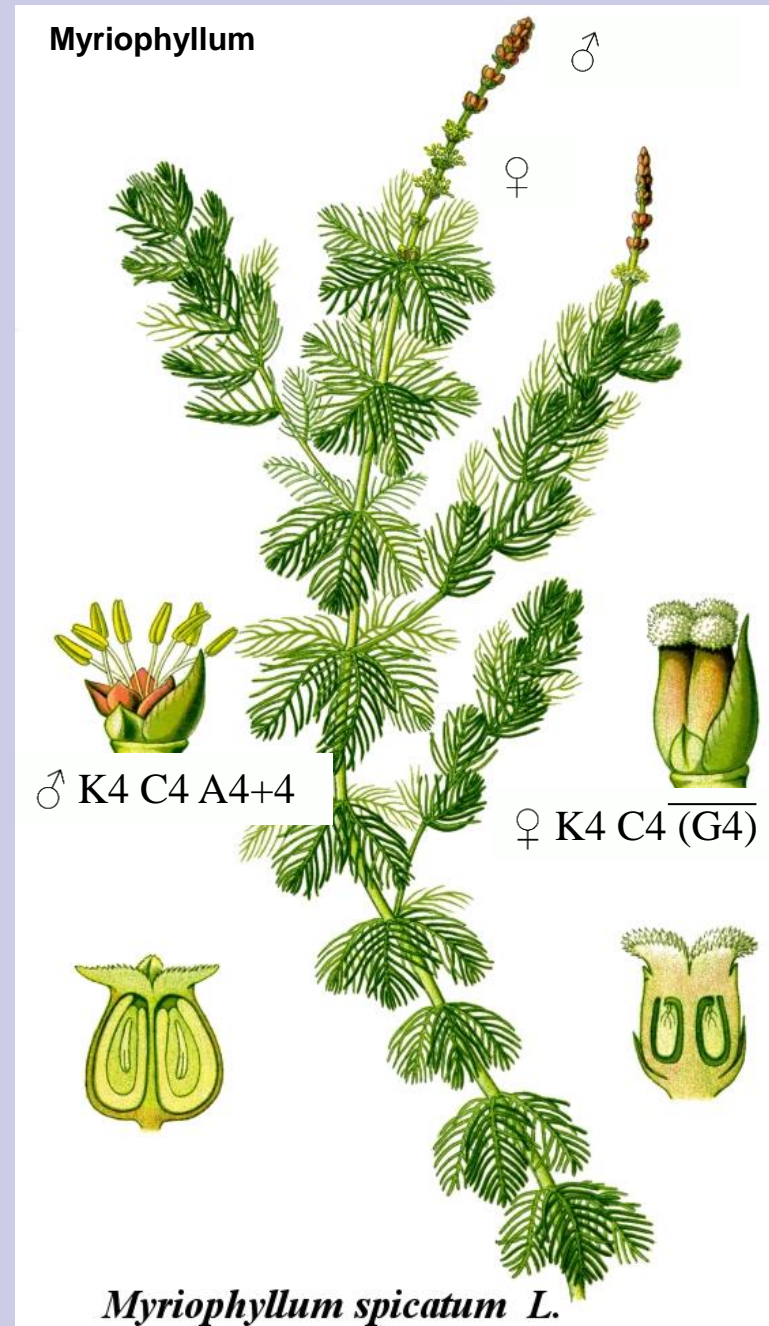

Myriophyllum spicatum

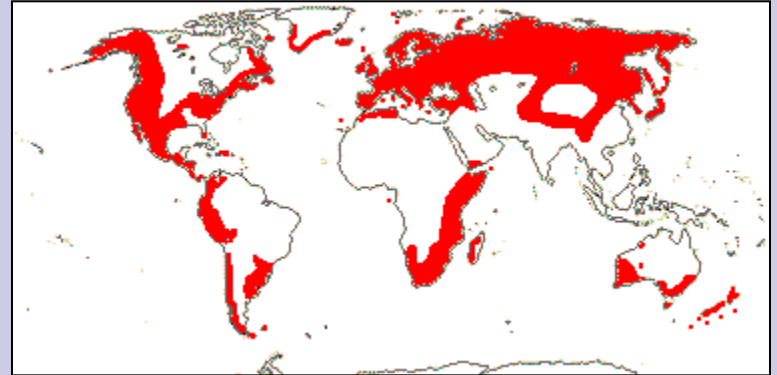
Haloragaceae

- **Listy** střídavé, vstřícné i v přeslenech
 - U vodních typů heterofylie, ponořené listy zpeřené s čárkovitými úkrojky
- Palisty přítomny nebo chybějí
- **Květy** úžlabní nebo v hroznech či latách
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfní, 2-4merické, velmi drobné
- Květní obaly rozlišené
 - Kalich srůstá se semeníkem, koruna volná nebo chybí
- Tyčinek 2-8
- Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2-4, pouzdro 1-4
- Placenta centrální, vajíčka 1-4, anatropní
- Embryo přímé, endosperm bohatý
- **Plod** rozpadavý

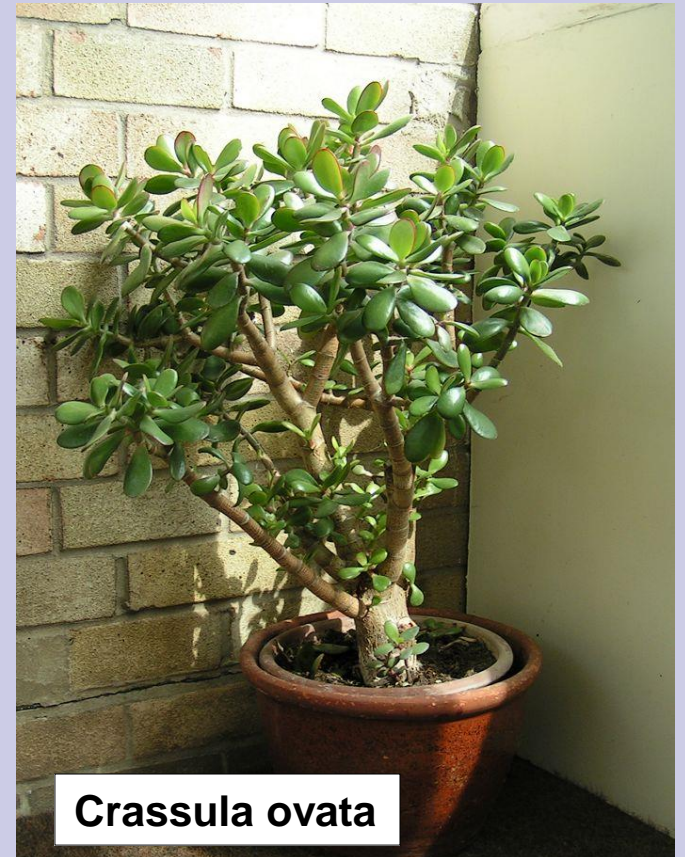

Crassulaceae

- Listoví sukulentní; byliny, výjimečně polokeře, výjimečně dvoudomé
- Častá CAM fotosyntéza
- Kosmopolitní: 34/1370
- ČR: 6/12

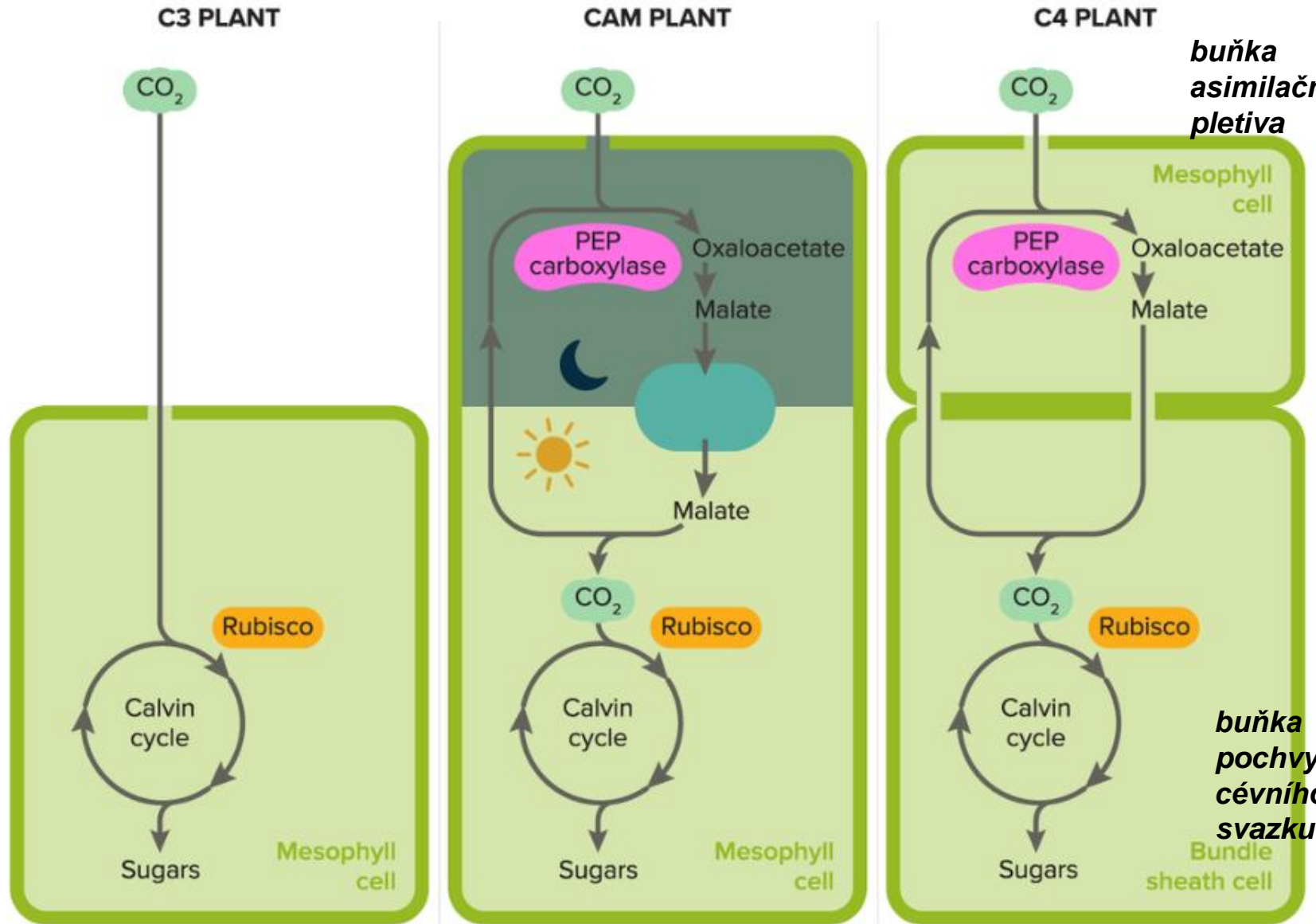

Kalanchoe farinacea

Crassula ovata

Three ways to absorb carbon during photosynthesis

buňka asimilačního pletiva

buňka pochvy cévního svazku

SOURCE: REPORTING BY K. KLEINER AND R. EHRENBERG

KNOWABLE MAGAZINE

Hylotelephium maximum

© Gianmaria Bonari

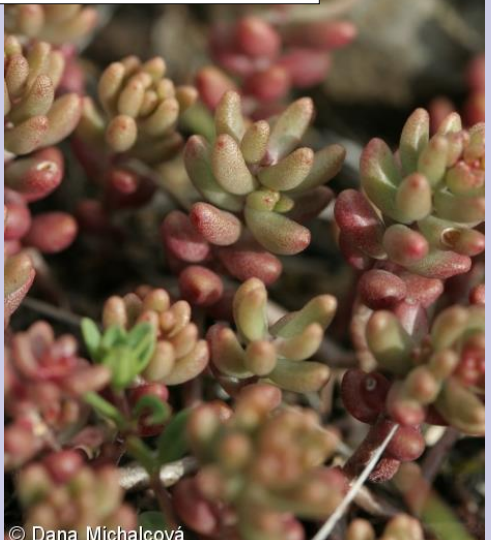

Sedum acre

© Gianmaria Bonari

Sedum album

© Dana Michalčová

Sedum sexangulare

© Dana Michalčová

Sempervivum tectorum

Jovibarba globifera

Crassulaceae

- **Listy** střídavé, vstřícné nebo v přeslenech
- Palisty chybějí
- **Květenství** vrcholičnatá
- **Květy** obou- i jednopohlavné, aktinomorfní, izomerické, 3-20merické
- K+C: Květní obaly rozlišené, volné, koruna vzácně srostlá nebo i chybí
- A: Tyčinky v 1-2 kruzích
- G: Gyneceum apokarpní, svrchní
- Placenta parietální, vajíček většinou mnoho, anatropních
- Embryo malé, přímé, endosperm redukovaný nebo chybí
- **Plod** měchýřek

Sedum * K5 C5 A 5+5 G 5

Sempervivum *K11 C11 A11+11 G11

Saxifragaceae

- Byliny i keře, výjimečně dvoudomé
- Téměř kosmopolitní: 29/630
- ČR: 2/10

© Milan Chytrý

Aleš Zvára

Saxifraga granulata

© Aleš Zvára

Saxifraga paniculata

© Petr Symon

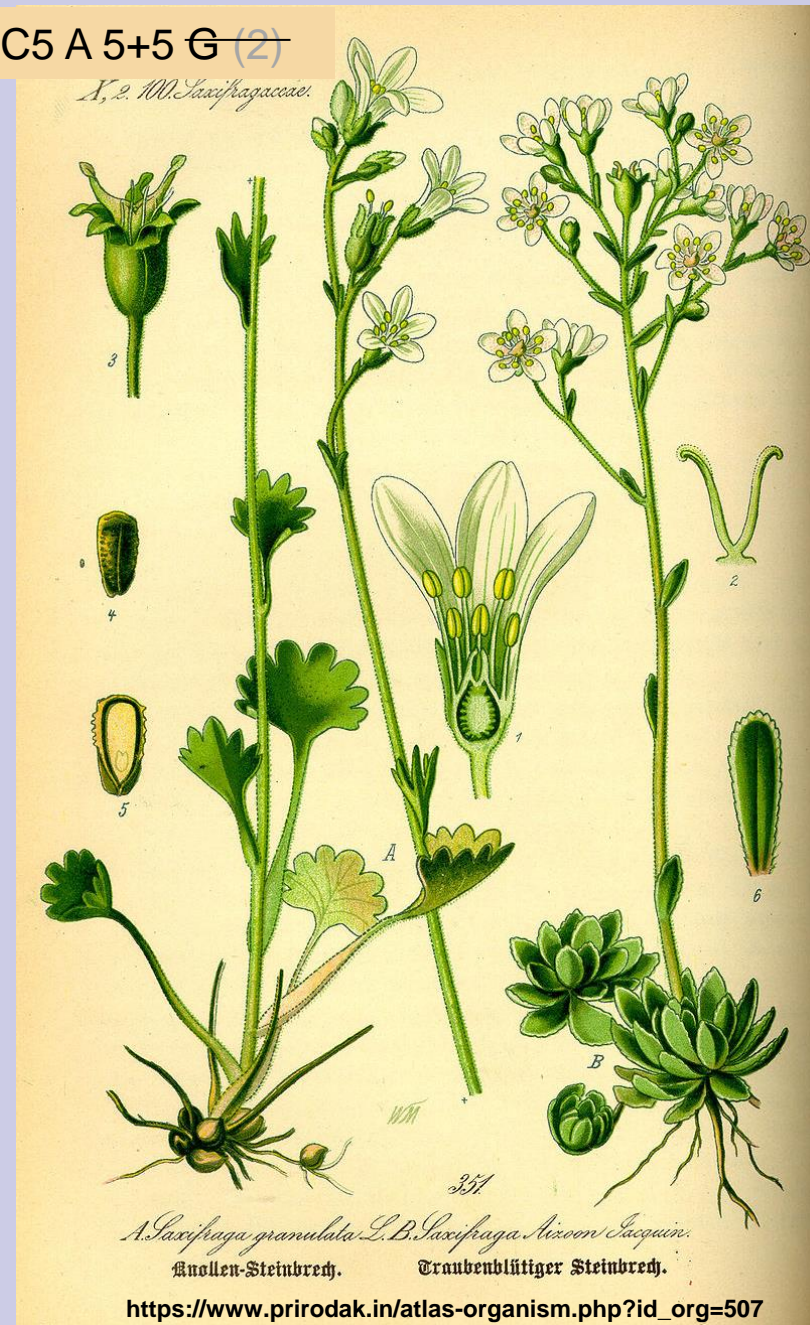
Chrysosplenium alternifolium

Saxifraga * K5 C5 A 5+5 \overline{G} (2)

Saxifragaceae

- **Listy** střídavé nebo vstřícné, jednoduché, vzácně složené
- Palisty chybějí
- **Květy** jednotlivé nebo květenství hroznovitá či vrcholičnatá
- **Květy** obou- i jednopohlavné, aktinomorfni až zygomorfni, 4-5merické
- Květní obaly rozlišené, kalich volný nebo srostlý, koruna volná
- Tyčinky v 1-2 kruzích
- Gyneceum neúplně cenokarpní, svrchní nebo polospodní
- Plodolisty 2, někdy neúplně srostlé
- Placenta axilární, vajíček mnoho, anatropní
- Embryo malé, přímé, endosperm bohatý
- **Plod** tobolka nebo měchýřek

Grossulariaceae

- Keře, výjimečně dvoudomé
- V mírném pásmu: 1/150
- ČR: 1/4

Ribes uva-crispa

Ribes alpinum

© Dana Michalcová

© Dana Michalcová

Grossulariaceae

- **Listy** střídavé, jednoduché
- Palisty chybějí nebo přirostlé k řapíku
- **Květy** v hroznech
- Květy obou- i jednopohlavné, aktinomorfní, tetracycklé, pentamerické
- K+C Květní obaly rozlišené, volné
- A Tyčinek 5
- G Gyneceum cenokarpní, spodní
- Plodolisty 2, semeník jednopouzdrý
- Placenta axilární, vajíček několik, anatropních
- Embryo malé, přímé nebo zakřivené, endosperm přítomen
- **Plod** bobule

K5 C5 A5 G(2)

MÁŇAR, RIBES ALPINUM L.

Vitaceae

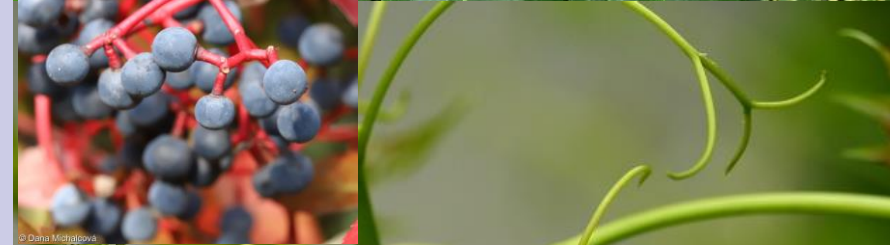
- Převážně dřevité liány, řidčeji keře nebo stromky, vzácně dvoudomé
 - výjimečně stonkoví sukulenti
- Převážně v tropech a subtropích: 17/850
- ČR: 1/1

Parthenocissus quinquefolia

Parthenocissus inserta

Vitaceae

- **Listy** střídavé, laločnaté nebo dlanitě složené
- Palisty chybějí
- **Květenství** hroznovitá nebo vrcholičnaté
 - Úponky představují přeměněná květenství
- **Květy** obou- nebo jednopohlavné, aktinomorfnní, 4-5merické, velmi drobné
- Květní obaly rozlišené, kalichy srostlé, koruny víceméně volné
- Tyčinky 4-5, vyrůstající z kruhového disku, prašníky někdy srostlé
- Gyneceum cenokarpní, svrchní
- Plodolisty zpravidla 2, pouzder 2-6
- Placenta parietální, vajíčka 2 v každém pouzdře, atropní
- Embryo přímé, endosperm početný

K(4-5) C4-5 A4-5 G(2)

- **Plod** bobule
- antokyany,
- někdy alkaloidy, taniny